

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 25 października 2018 r.

Pozycja 145

POSTANOWIENIE z dnia 11 września 2018 r. Sygn. akt Ts 29/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej P.Ż. w sprawie zgodności:

- 1) § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348, ze zm.), interpretowany w ten sposób, że zastosowanie określonych w tym przepisie stawek ryczałtowych wyłącza zastosowanie proporcjonalnych stawek określonych w § 6 tego rozporządzenia, w związku z art. 98 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, ze zm.) oraz w związku z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1184), z art. 2, art. 24, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 i 2, art. 40, art. 45 ust. 1, art. 47, art. 64 ust. 2, art. 65 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800), zmienionego przez § 1 pkt 5 lit. a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1668), interpretowanego w ten sposób, że zastosowanie określonych w tym przepisie stawek ryczałtowych wyłącza zastosowanie proporcjonalnych stawek określonych w § 2 tego rozporządzenia w związku z art. 98 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, ze zm.) oraz w związku z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1184), z art. 2, art. 24, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 i 2, art. 40, art. 45 ust. 1, art. 47, art. 64 ust. 2, art. 65 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 92 ust. 1,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 14 lutego 2017 r. (data nadania) P.Ż. (dalej: skarżący) wystąpił o stwierdzenie:

- po pierwsze, że § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348, ze zm.; dalej: rozporządzenie MS z 28 września 2002 r.) interpretowany w ten sposób, że zastosowanie określonych w tym przepisie stawek ryczałtowych wyłącza zastosowanie proporcjonalnych stawek określonych w § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r., w związku z art. 98 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, ze zm.; dalej: k.p.c.) oraz w związku z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1184; dalej: prawo o adwokaturze) jest niezgodny z art. 2, art. 24, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 i 2, art. 40, art. 45 ust. 1, art. 47, art. 64 ust. 2, art. 65 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 92 ust. 1 Konstytucji;
- po drugie, skarżący wniósł o stwierdzenie, że § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800; dalej: rozporządzenie MS z 22 października 2015 r.) zmieniony przez § 1 pkt 5 lit. a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1668) interpretowany w ten sposób, że zastosowanie określonych w tym przepisie stawek ryczałtowych wyłącza zastosowanie proporcjonalnych stawek określonych w § 2 rozporządzenia MS z 22 października 2015 r. w związku z art. 98 § 1 k.p.c. oraz w związku z art. 16 ust. 2 i 3 prawa o adwokaturze jest niezgodny z art. 2, art. 24, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 i 2, art. 40, art. 45 ust. 1, art. 47, art. 64 ust. 2, art. 65 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 92 ust. 1 Konstytucji.

2. Skargę konstytucyjną sformułowano w związku z następującą sprawą.

Sąd Okręgowy w W. Wydział Pracy (dalej: Sąd Okręgowy) wyrokiem z 13 września 2016 r. zasądził od DDP sp. z o.o. w W. (dalej: pozwana spółka) na rzecz skarżącego kwotę 132 000 zł tytułem odszkodowania za niezasadne wypowiedzenie umowy o pracę oraz kwotę 26 460 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Na skutek zażalenia skarżącego na postanowienie zawarte w punkcie 2 ww. wyroku Sąd ten postanowieniem z 29 grudnia 2016 r. wydanym w składzie trzech sędziów zmienił punkt 1 wyroku Sądu Okręgowego z 13 września 2016 r. w ten sposób, że w miejsce kwoty 26 460 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania i kwoty 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego zasądził od pozwanej spółki na rzecz skarżącego kwotę 26 760 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 1 postanowienia). Postanowieniem tym zmienił również punkt 2 wyroku Sądu Okręgowego z 13 września 2016 r. w ten sposób, że w miejsce kwoty 26 580 zł zasądził od pozwanej spółki na rzecz skarżącego kwotę 27 480 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1 080 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 2 postanowienia) i oddalił zażalenie w pozostałym zakresie (punkt 3 postanowienia).

3. Skarżący podał, że kwoty zasądzone na jego rzecz w postanowieniu Sądu Okręgowego z 29 grudnia 2016 r. (orzeczenie wskazane jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed sądem pierwszej i drugiej instancji nie odpowiadają nakładom rzeczywiście przez niego poniesionym. W ocenie skarżącego, zastosowanie stawek ryczałtowych w przypadku stwierdzenia, że zwolnienie pracownika ma charakter deliktu („umyślne podanie przez pracodawcę nieprawdziwych przy-

czyn zwolnienia, podczas gdy prawdziwa przyczyna nie miała związku z reżimem kontraktowym”), jest dyskryminacją pracownika względem pracodawcy. W przekonaniu skarżącego, gdyby to pracownik wyrządził umyślną szkodę pracodawcy i przegrał związaną z tym sprawę sądową, musiałby zwrócić pracodawcy koszty zastępstwa procesowego według stawek proporcjonalnych, określonych odpowiednio w § 6 rozporządzenia MS z 28 września 2002 r. oraz w § 2 rozporządzenia MS z 22 października 2015 r.

Skarżący wskazał, że zastosowanie tylko symbolicznych stawek ryczałtowych dla „ofiary deliktu” pozostaje w sprzeczności z art. 2 w związku art. 45 ust. 1 Konstytucji, ponieważ pracownik, któremu umyślnie wyrządzono szkodę, wiedząc, że nawet w razie wygranej koszty zastępstwa prawnego będzie musiał ponieść prawie w całości we własnym zakresie, a także, że koszty te mogą przekroczyć wysokość żądanego odszkodowania, odstąpi od dochodzenia swoich praw przed sądem. Zauważył, że taka sytuacja kłóci się z istotą funkcji ochronnej prawa pracy zagwarantowanej w art. 24 i art. 65 ust. 1 Konstytucji i narusza prawa majątkowe pracownika (art. 64 ust. 2 Konstytucji).

4. Zarządzeniem z 3 kwietnia 2018 r. sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do uzupełnienia braków formalnych skargi, m.in. przez: dokładne wskazanie, jakie prawa lub wolności skarżącego wynikające z powołanych przez niego konstytucyjnych wzorców kontroli – i w jaki sposób – zostały naruszone przez każdą z zakwestionowanych w skardze norm, a także precyzyjne uzasadnienie zarzutu niezgodności każdej ze skarżonych norm z wymienionymi wzorcami kontroli.

W piśmie z 13 kwietnia 2018 r. skarżący odniósł się do wezwania oraz cofnął zgłoszony w skardze wniosek o zbadanie zgodności zakwestionowanych przepisów z art. 40, art. 65 ust. 1 i art. 92 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia przesłanki, o których mowa w przywołanym przepisie Konstytucji, oraz wymagania wskazane w art. 44, art. 53 i art. 77 u.o.t.p. TK, a także, czy nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 61 ust. 4 pkt. 1-3 u.o.t.p. TK.

2. Skargę konstytucyjną w imieniu skarżącego sporządził i wniósł adwokat, który przedstawił stosowne pełnomocnictwo.

3. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ postanowienie Sądu Okręgowego w W. Wydział Pracy (dalej: Sąd Okręgowy) z 29 grudnia 2016 r., zmieniające wyrok tego Sądu z 13 września 2016 r., jest prawomocne i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

4. Skarżący dochował trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej przewidzianego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK – postanowienie Sądu Okręgowego zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 9 stycznia 2017 r., a skargę wniesiono 14 lutego 2017 r. (data nadania).

5. Skarżący uważa, że do ingerencji w jego prawa doszło na skutek wydania przez Sąd Okręgowy w W. postanowienia z 29 grudnia 2016 r. w sprawie o przywrócenie do pracy

i wynagrodzenie, którym zasądzone na rzecz skarżącego od jego pracodawcy zwrot kosztów zastępstwa procesowego przed sądem pierwszej instancji – w kwocie 360 zł oraz przed sądem drugiej instancji – w kwocie 1080 zł. Istota zarzutów skarżącego sprowadza się do stwierdzenia, że kwoty te zostały ustalone z uwzględnieniem stawek minimalnych za czynności adwokackie („maksymalne stawki ryczałtowe” odpowiadają sześciokrotności stawek minimalnych), a nie proporcjonalnie do wartości przedmiotu sprawy. Zdaniem skarżącego wysokość stawek minimalnych za czynności adwokackie, określona w kwestionowanych przepisach, uniemożliwia pracownikowi uzyskanie – w razie wygranej – zwrotu wszystkich kosztów poniesionych w związku z korzystaniem z usług profesjonalnego pełnomocnika. Natomiast konieczność poniesienia prawie w całości, we własnym zakresie, ciężaru finansowego dochodzenia uzasadnionych roszczeń przez stronę, a nie przez jej przeciwnika procesowego, może powodować rezygnację z dochodzenia tych praw.

6. W ocenie Trybunału skarżący prawidłowo określił przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazał, jakie przysługujące mu konstytucyjne prawa – i w jaki sposób – zostały, jego zdaniem, naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także należycie uzasadnił sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

Skoro złożona skarga spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK, to – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – zasadne było nadanie jej dalszego biegu.